

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

05 – Соціальні та поведінкові науки
053 – Психологія
Психологія
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін; менеджер-економіст, тренер з НЛП-технологій, член Громадської Організації «Інститут глибинної психології та методів психокорекції» Іванова Оксана Станіславівна	0672586884	okmegalodon2021@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Філософія психології – це розділ філософії, який займається дослідженням та вивченням методології та основ психології. Філософія психології займається аналізом отриманих знань у рамках психології, перевіряє психологічні теорії щодо їх науковості та достовірності, досліджує природу встановлюваних ними психологічних законів.

Мета курсу «Філософія психології» полягає у відображенні філософських основ щодо базових теоретико-методологічних категорій – психіка, свідомість, особистість, діяльність. Ці категорії покликані бути засадою при створенні майбутнім фахівцем вихідного теоретичного концепту, який дозволяв би йому якісно вирішувати професійні завдання. Метою вивчення обов'язкової дисципліни «Філософія психології» є ознайомлення здобувачів із основними загальними поняттями та категоріями філософії психології, методологічною базою, базовими категоріями та структурними принципами. Головною метою курсу є формування системи знань про психіку, свідомість, особистість, діяльність, психічних явищ, а також усвідомлення закономірностей та механізмів психічного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни – знання із загальної психології, філософії.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Філософія психології» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки, проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК11. Здатність до формування наукового і культурного світогляду.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами практичної значущості.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Навчальна дисципліна «Філософія психології» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- на понятійному рівні – основні методологічні та теоретичні категорії, поняття, що визначають зміст навчального предмету «Філософія психології», його структуру в розрізі загального процесу пізнання психічного;
- правильність застосовування відповідних методологічних підходів до конкретних психічних явищ.

Вміння:

- розуміти якісні зміни та оновлень, що відбуваються на сучасному етапі пізнання психічного;
- визначати останні зміни та доповнення, що спричинені впливом постпозитивістської та мостомодерністських концепцій;
- пояснювати зміст культурної психології;
- застосувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст процесу пізнання психічного, орієнтуватися в сучасних психологічних напрямках та школах; на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати комунікативно-інтерактивні явища.

Навички:

- упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань;
- аргументовано обговорити та пояснити особливості філософії психології як інтегративної наукової дисципліни та її значення для побудови несуперечливого теоретичного концепту психічного.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14/ 4	14/ 6	62/ 80	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Кількість годин
--	-----------------

Назви змістових модулів і тем	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Предмет і структура філософії психології. Історичні витоки філософії психології.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 2. Співіснування і взаємодоповнювальність різних способів пізнання світу. Проблема наукового пізнання.	14	2	2	10	10			10
Тема 3. Філософія науки. Сучасні проблеми аналізу розвитку науки. Філософський аналіз розвитку психології як експериментальної науки.	14	2	2	10	12		2	10
Тема 4. Еволюція філософських уявлень про природу, людину й суспільство.	14	2	2	10	10			10
Тема 5. Діалектика як інструмент пізнання. Закони і категорії діалектики. Психоаналіз в основі конструювання соціальної реальності.	14	2	2	10	24	2	2	20
Тема 6. Персоналізм як напрям сучасної психології. Прагматизм як напрям психологічних досліджень. Екзистенційна та гуманістична філософія. Діяльнісний підхід у філософії психології	20	4	4	12	20			20
Усього годин	90	14	14	62	90	4	6	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації; завдання та оцінки за їх виконання. Лекційний матеріал супроводжується презентаціями.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота – обов’язковий компонент навчальної та дослідницької роботи здобувачів. До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «**Філософія психології**» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, презентацій тощо.

7. Підготовка до підсумкового контролю – заліку.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет і структура філософії психології. Історичні витоки філософії психології. Практичні завдання . <u>Підготувати ессе.</u> Філософія психології як міждисциплінарна галузь наукового знання.	10	10
2	Тема 2. Співіснування і взаємодоповнювальність різних способів пізнання світу. Проблема наукового пізнання. Практичні завдання . <u>Підготувати ессе</u> 1. Співвідношення пізнавальних та ідеологічних аспектів філософії психології. 2. Предмет і завдання, принципи, категорії науки.	10	10
3	Тема 3. Філософія науки. Сучасні проблеми аналізу розвитку науки. Філософський аналіз розвитку психології як експериментальної науки. Практичні завдання <u>Підготувати ессе.</u> <i>Проблеми психології у контексті розвитку стародавньої та середньовічної філософії.</i> 1. Філософсько-психологічні ідеї доби античності. 1.)Натурфілософський підхід до психіки та психології. 2.)Антропологічні інтенції у філософських вченнях стоїків, скептиків, епікурійців. 2.Філософсько-психологічна думка середньовіччя. 1.) Теологічний підхід до розуміння людини та її місця у світі. 2.)Антропологічні принципи у ранньосередньовічній психології.	10	10
4	Тема 4. Еволюція філософських уявлень про природу, людину й суспільство. Практичні завдання <u>Підготувати ессе.</u> <i>Дослідження як відображення й творчість.</i> 1.Чуттєве та раціонально-логічне пізнання. 2. Інтуїтивне пізнання. <i>Дуалістична природа людини: ідеї мислителів Відродження та Нового часу.</i> 1.Мотиваційне визначення вчинку в епоху Відродження.	10	10

	1.) Мотивація та вчинок. Формування й боротьба мотивів. 2.) Поняття волі та інтересу в політичній психології Н. Макіавеллі. 3.) Вчення про душу як безкінечність розуму. 2. Дуалізм природи людської душі. 1.) Протилежності в психічній природі людини (Н. Кузанський). 2.) Боротьба мотивів і двоїстість людської природи (М. Монтень). 3.) «Мислю, значить існую» (Р. Декарт). 4.) Самопізнання як розкриття вселюдського в собі (Т. Гоббс). 5.) Самолюбство як визначальна пристрасть людини (Ф. Ларошфуко). 6.) «Немає нічого у інтелекті, чого б раніше не було у відчуттях» (Дж. Локк). <i>Філософсько-антропологічні погляди німецької класичної філософії</i> 1. Філософсько-антропологічні ідеї німецької класичної філософії. 1.) І. Кант: антропологія під кутом прагматизму. 2.) Вчинок як осердя феноменології (Й. Фіхте). 3.) Психологія розірваної свідомості та етична природа совісті (Г. Гегель). <u>Скласти психологічний глосарій за темою заняття.</u>		
5	Тема 5. Діалектика як інструмент пізнання. Закони і категорії діалектики. Психоеаналіз в основі конструювання соціальної реальності. Персоналізм як напрям сучасної психології. Прагматизм як напрям психологічних досліджень. Екзистенційна та гуманістична філософія. Діяльнісний підхід у філософії психології. Практичні завдання <u>Підготувати есе.</u> 1. Людське життя – пошук всезагального 2. Філософський аналіз дослідницьких парадигм у психології 3. Дослідження як відображення й творчість 4. Еволюція філософських поглядів на людину та її світ 5. Психоеаналіз в основі конструювання соціальної реальності 6. Фройдистська концепція психоеаналізу 7. Послідовники та ревізійні вчення З. Фрейда. 8. Основні ідеї психоеаналізу у поясненні природи свідомості людини	10	20
6	Тема 6. Персоналізм як напрям сучасної психології. Прагматизм як напрям психологічних досліджень. Екзистенційна та гуманістична філософія. Діяльнісний підхід у філософії психології. 1. Персоналізм як напрям сучасної психології 2. Реалізації ідей персоналізму у психології 3. Аналіз особистості крізь призму філософії персоналізму. 4. Прагматизм як напрям психологічних досліджень 5. Філософія прагматизму та психологія	12	20

6. Інструменталізм як різновид прагматизму. 7. Екзистенційна та гуманістична філософія 8. Філософський аспект екзистенційної психології 9. Джерела екзистенційної психології у психіатрії. 10. Діяльнісний підхід у філософії психології 11. Онтологія діяльності 12. Категорії діяльнісного підходу. 13. Мислення як діяльність. 14. Теорії походження внутрішнього світу. 15. Екзистенційна психологія про норму. 16. Основні ідеї гуманістичної психології 17. Соціальна психологія. 18. Місце соціальної психології серед наук про суспільство. 19. Антропологічна дилема: співвідношення біологічного та соціального в людині 20. Проблема людини у соціальній філософії. 21. Становлення зрілої особистості крізь призму антропології. Скласти психологічний глосарій за темою заняття.		
Всього	62	80

7.ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: відповідей на практичних заняттях; представлення власних есе, презентацій, тощо; участі в дискусіях на практичних заняттях; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; доповідь, презентації, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; залік.
--	---

Питання до заліку

1. Поняття про філософію. Предмет і структура філософії.
2. Онтологія. Теорія пізнання. Логіка. Етика. Естетика.
3. Основний метод філософського пізнання.
4. Основне питання філософії. Матеріалізм. Ідеалізм.
5. Філософські учення Стародавньої Індії.
6. Філософські учення Стародавнього Китаю.
7. Філософські учення Стародавньої Греції.
8. Середньовічна арабська філософія.
9. Середньовічна християнська філософія.
10. Матеріалізм нового часу.
11. Французький матеріалізм.
12. Німецька класична філософія.
13. Виникнення і розвиток марксистської філософії. Розробка положень марксистської філософії.
14. Вульгарний матеріалізм.
15. Неокантіанство.
16. Інтуїтивізм.
17. Позитивізм.
18. Неогегельянство.
19. Прагматизм.
20. Філософія життя.
21. Феноменологія.
22. Неореалізм. Критичний реалізм.
23. Неопозитивізм. Логічний емпіризм. Логічний прагматизм. Лінгвістична філософія.
24. Персоналізм.
25. Екзистенціалізм.
26. Неотомізм.
27. Філософська антропологія.
28. Філософська герменевтика.
29. Структуралізм.
30. Франкфуртська школа.
31. Критичний раціоналізм.
32. Психологічні переконання в Стародавній Греції.
33. Інтерпретація психології Аристотеля в томізмі, неотомізмі, у Ф.Брентано.
34. Елементи психології у філософії 17 століття.
35. Передумови для виділення психології в самостійну науку.
36. Розвиток власного научно-категорійного апарату психології.

37. Психоеаналіз.
38. Неофрейдізм.
39. Біхевіорізм.
40. Необіхевіорізм.
41. Топологічна психологія.
42. Генетична епістемологія.
43. Позитивізм.
44. Перетворення методологічних начал психології в СРСР.
45. Затвердження марксистської методології в радянській психології.
46. Психічна реальність як предмет психології.
47. Поняття про філософію науки.
48. Етапи розвитку філософії науки.
49. Концепція логічного позитивізму.
50. Опис розвитку наукового знання.
51. Проблеми сучасної філософії науки.
52. Поняття про пізнання.
53. Поняття про метод.
54. Методологія.
55. Моделювання.
56. Поняття про діалектику.
57. Діалектичний матеріалізм.
58. Основні закони матеріалістичної діалектики.
59. Поняття про категорію. Категорії діалектики.
60. Асоціанізм.
61. Гештальтпсихологія.
62. Глибинна психологія.
63. Психоеаналіз.
64. Теорія Мелані Кляйн.
65. Его-психологія.
66. Теорія об'єктних відносин.
67. Селф-психологія.
68. Аналітична психологія.
69. Архетипічна психологія.
70. Юнгіанська символдрама (кататимно-імагінативна терапія).
71. Арт-терапія.
72. Процесуально орієнтована психологія.
73. Пісочна терапія.

74. Соціоніка.
75. Гуманістична психологія.
76. Трансперсональна психологія.
77. Екзистенціальна психологія (екзистенціальний аналіз Л.Бінсвангера, М. Боса, В.Франкла, А.Ленгле, екзистенціальне консультування Дж.Б'юдженала, І.Ялома).
78. Інтегральна психологія.
79. Методологічна суть категорії підходу в науковому дослідженні.
80. Методологічні підходи до вивчення психічного.
81. Діяльнісний підхід.
82. Неодіяльнісний історико-еволюційний підхід.
83. Системний підхід.
84. Знаковий, мовний підхід.
85. Вчинковий підхід.
86. Антропологічний підхід.
87. Системно-суб'єктний підхід.
88. Психосоціальний підхід.
89. Інтегральний підхід.
90. Інтеграційний підхід.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
<i>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів есе (доповідей)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Залік/екзамен			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Залік/екзамен			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену/заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» (А) – від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав завдання до самостійної роботи, презентував доповідь (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» (В) – від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, виконав завдання до самостійної роботи, презентував доповідь (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» (С) – від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи, доповіді (есе) та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» (D) – від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується виконання завдань до самостійної роботи, доповіді (есе);

- «зараховано» (Е) – від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, не всі завдання до самостійної роботи виконано у повному обсязі.

- «не зараховано» (FX) – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» (F) – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою
		залік
90-100 (10-12)	A	зараховано
82-89 (8-9)	B	
74-81(6-7)	C	
64-73 (5)	D	
60-63 (4)	E	
35-59 (3)	FX	не зараховано
1-34 (2)	F	

10.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Велитченко Л.К. Філософія психології: програмн. довідник. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2012. 554 с.
2. Вільчинський Ю. М. та ін. Філософія: навч. Посібник. Київ: КНЕУ, 2019. 368 с.
3. Горбенко Ю.Л., Клименко Ю.О., Моргун В.Ф. Філософія психології: тексти. Хрестоматія для студентів психологічних спеціальностей. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. 402 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн. В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 364 с.
5. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Філософія психології: навч. посіб. для студентів напряму підготовки «Психологія». Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 140 с.
6. Чорна Л.С. Філософія психології: Навчально-методичний комплекс з дисципліни. Чернігів: ЧОППО, 2017. 44 с.

Допоміжна

1. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії: Підручник. К.:Либідь, 2001. 408 с.
2. Вступ до філософії: Історико-філософська пропедевтика: Підручник / Г. І. Волинка, В. І. Гусєв, І. В. Огородник, Ю. О. Федів; За ред. Г. І. Волинки. К.: Вища школа, 1999. 624 с.
3. Данилюк І. Історія психології в Україні. К.: Либідь, 2002. 152 с.
4. Іванова О. С. Філософія психології: ноосферний розвиток інформаційного суспільства. Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, (14-15 вересня 2023р.), м. Одеса. – Міжнародний гуманітарний університет. 338 с. URL: <http://surl.li/lsnqd> С. 123

5. Іванова О. С. Особливості соціального розвитку наукових кадрів у цифрову еру. Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, (14-15 вересня 2023р.), м. Одеса. – Міжнародний гуманітарний університет. 338 с. URL: <http://surl.li/lsnqd> - С. 120
6. Ivanova O. Influence of the Neuro-Educational Environment on One's Socialization under Total Digitalization // Yermakova S., Ivanova O., Horytska O., Polishchuk V., Polukhtovych T., Vivcharenko T. (2023) Influence of the Neuro-Educational Environment on One's Socialization under Total Digitalization. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(1), 136-153. Vol. 12 No. 1 (2023, BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience / Psychology.
7. Іванова О. С., Єрмакова С.С. Особистість в контексті ноосферного гуманізму. Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» XXVII (м. Одеса-Хорватія-Польща-Румунія, 21-22 квітня 2022р.). Одеса, 2022. Ч. 2. С.37-38.
8. Філософія психології: тексти. Хрестоматія для студентів псих. спец. / укл. Ю.Л. Горбенко, Ю.О. Клименко, В.Ф. Моргун. Прлтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2017. 402с.
9. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання: навчальний посібник. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2011. 103 с.
10. Філософія психології: навч. посіб. / О.Г. Романовський, В.Є. Михайліченко, Л.М. Грець. Харків: Вид-вл НТУ, 2016. 320 с

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>